

"Kâinatın vücudunu inkâr etmeyi, hattâ kendilerinin vücutlarını dahi inkâr etmesi,.." ifadelerini açar mısınız?

"Bir kısmı Sofestâî olup, insanın hassası olan akıldan istifa ederek, ahmak hayvanlardan daha aşağı düşerek, kâinatın vücudunu inkâr etmeyi, hattâ kendilerinin vücutlarını dahi inkâr etmesini, dalâlet mesleğinde esbab ve tabiatın icad sahibi olmalarından daha ziyade kolay gördüklerinden, hem kendilerini hem kâinatı inkâr edip cehl-i mutlaka düşmüşler."(1)

Allah'ı inkar etmek, kainatın vücudunu inkar etmek kadar akıldışı bir şeydir. Zira kainat ve içindeki her bir eşya mükemmel ve nakışlı birer sanatlardır ve hepsi sanatkarları olan Allah'a kati bir şekilde işaret ediyorlar. Öyle ise kainatı inkar edemeyen, onun işaret ettiği Allah'ı da inkar edemez. Kainat varsa Allah da vardır. Bu iki kere iki dört katıyetindedir.

Öyle ise Allah'ı inkar etmek için geriye tek bir yol kalıyor, o da hem kainatı hem de kainatın bir parçası olan vücudu inkar etmektir. Sofestailer mevcudatı ve kendilerini inkar etmek ile meşhur olmuş felsefi bir akımdır. Bunların böyle gülünç bir yola sapmalarının sebebi yukarıda bir parça değindiğimiz gibi, kainat ile Allah arasındaki zaruret derecesindeki bağ ve münasebettir. Bu felsefi akım kainatı inkar etmeden Allah'ı inkar etmenin mümkün olmadığını fark ettikleri için, kainatı ve kendi vücutlarını inkar etmek zorunda kalmışlardır.

Aslında kainatı kabul edip de onun ustası ve sanatkarı olan Allah'ı inkar eden felsefi akımlar, sofestailerden daha ahmaklardır. Zira kainat ile Allah arasında kopmaz ve koparılamaz bir eser-müessir, sanat-sanatkar ilişkisi mevcuttur. Bu ilişkiyi görmezden gelmek en büyük hamakat ve aptallıktır. Sofestailer bu aptallığa düşmemek için kendilerini yok saymışlardır, ama başka bir aptallığa düşmüşler.

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Üçüncü Lem'a](#).